

Bemærkninger til forslaget

I Østeuropa og i Sovjetunionen sker der nye og store forandringer hen imod større åbenhed og ægte demokrati. Den positive udvikling kan imidlertid trues af omfattende økonomiske problemer i de reformivrige lande. Det stiller store krav til økonomisk omstilling og fornyelse i landene, men Danmark og andre vestlige lande kan medvirke til at løse problemerne. Et af midlerne er teknologisk og økonomisk hjælp til Østlandene og et udvidet handelssamkvem. Det kan ske via initiativer i EF, Norden og Danmark.

Den danske indsats i forhold til de reformivrige Østlande må tage sit udgangspunkt i modtagerlandenes behov, men den må samtidig koncentrereres dér, hvor Danmark har særlige forudsætninger for at yde støtte. Det drejer sig især om områder inden for miljø, landbrug og fødevarerindustri. På disse områder har de potentielle modtagerlande også udtrykt ønske om et erhvervsmæssigt samarbejde.

Samarbejdet kan formidles på mange måder. En af de bedste metoder er »joint ventures« mellem danske virksomheder og østeuropæiske partnere. Danske offentlige myndigheder har på adskillige relevante områder en stor ekspertise, og de kan derfor indgå positivt i sådanne projekter. Den danske stat kan endvidere gå ind ved at stille kreditter og garantier til rådighed for erhvervsvirksomhederne og derigennem mindske disses kommercielle risici. Til det formål bør der oprettes en investeringsfond (IØ-fonden) og etableres en investeringsgarantiordning for Østlandene.

IØ-fonden kan i vid udstrækning bygge på de erfaringer og den ekspertise, der findes i Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene (IFU). IFU har i dag en velfungerende organisation, som har erfaringer med investeringer, »joint ventures« og rådgivning i udviklingslandene, og som har en meget bred kontakt til dansk erhvervsliv. Det er fornuftigt at udnytte disse erfaringer i så stor udstrækning, som det er muligt. De eksisterende strukturer kan benyttes i vid udstrækning, samtidig med at indsatsen i forhold til Østlandene adskilles økonomisk og ansvarsmæssigt fra indsatsen i forhold til udviklingslandene.

IØ-fonden skal oprettes som en selvejende institution, der er organiseret som en fond. Til en begyndel-

se bør statskassen yde et beløb i størrelsesordenen 50 mio. kr.

Fonden skal stille risikovillig kapital til rådighed, herunder også eventuel kapital fra private midler. Fonden skal herudover kunne yde støtte til danske investeringer i Østlandene ved aktietegning og til finansiering af undersøgelser vedrørende investeringsmuligheder. Endvidere skal fonden kunne bidrage til långivning og ydelse af garantier og kautioner samt andre foranstaltninger, der efter bestyrelsens skøn kan fremme fondens formål.

Fonden skal ledes af en bestyrelse, der er identisk med bestyrelsen for IFU, dog således at repræsentanten for Danida udskiftes med en repræsentant med særlig indsigt i forholdene i Østeuropa og Sovjetunionen. Det vil naturligt være en repræsentant fra Udenrigsministeriets Departement for Udenrigsøkonomi.

Fonden administreres ved, at der i den nuværende IFU-administration opbygges et særligt Østlandekontor på linje med de eksisterende regionale kontorer for Latinamerika, øst-/sydlige Afrika og Mellemøsten, Vestafrika samt Asien. I første omgang ansættes 2-3 akademiske medarbejdere, som er henholdsvis polsk, ungarsk og eventuelt sovjetisk kyndig samt en korrespondent. Derudover betales IFU for yderligere administrativ bistand i form af 3-4 årsværk. IFU's direktør skal således også være direktør for IØ-fonden.

Ved siden af IØ-fonden etableres en investeringsgarantiordning for Østlandene svarende til investeringsgarantiordningen for udviklingslandene. Den etableres under udenrigsministerens ressort med en beløbsramme på 1 mia. kr. Dette beløb kan eventuelt senere forøges under indtryk af de indhøstede erfaringer.

Garantiordningen har til formål at give garanti til virksomheder, der er hjemmehørende i Danmark, mod tab i forbindelse med direkte nyinvesteringer i Østlandene og hermed ligestillede lån.

Garantien skal kun gives mod tab, der skyldes politiske forhold såsom nationalisering og dermed ligestillede offentlige foranstaltninger, hindringer for